

10. SINIF

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI

SORU
BANKASI

Kullanım Kılavuzu için
Karekodu Okut

YAYIN DENİZİ OPTİK DEĞERLENDİRME İLE
TÜRKİYE VE İL GENELİ NET
SIRALAMANI GÖR

- YAYINEVİNE AİT KİTAPLAR
- ÖRNEK PDF'LER
- AKILLI TAHTA UYGULAMALARI
(PARDUS İLE UYUMLUDUR.)
- VİDEO SORU ÇÖZÜMLERİ
- MOBİL UYGULAMALAR
- LİSE DESTEK ÖĞRENCİ
UYGULAMASI

Karekodu Okut
Uygulamayı
İndir.

DijitalSet
DİJİTAL EĞİTİM SETİ
www.dijitalset.com

● Sanal Sınıf Entegrasyonu

ZOOM ile kurumların ders
işlemlerini sağlar.
Ders tekrarlarını izleme imkânı verir.

● Soru Havuzu

● Mobil Öğretmen ve

Öğrenci Uygulamaları

Ödevlendirme sistemi
İçeriklere erişim
Raporlama

● İdari Hizmetler

Sanal sınıf
SMS ile duyuru
Gelişim raporları

● Erişilebilirlik

Tarayıcı aracılığıyla erişim

YAYIN DENİZİ VİDEO ÇÖZÜM
UYGULAMASINI İNDİREREK,

www.yayindenizi.com.tr

ADRESİNİ ZİYARET EDEREK
VİDEO ÇÖZÜMLERE ULAŞABİLİRSİNİZ.

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.
Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

 yd_yayindenizi

 yd_yayindenizi

 Yayın Denizi

Mobil uygulama
Yayın Denizi Eğitim

YAYIN DENİZİ EĞİTİM

www.yayindenizi.com.tr

yayindenizi@isler.com.tr

0549 839 68 49

29-0621-03-2000Ö-6000B / 55
ISBN: 978-605-197-350-0

ÖN SÖZ

Değerli öğretmenler ve sevgili öğrenciler,

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı ülkemizdeki özgün ve yaygın eğitim kurumlarında okutulacak ders kitaplarının yazılmasında esas alınmak üzere yeni programları açıklamıştır. Hazırlanan yeni program ülkemizde bugüne kadar açıklanan programların en kapsamlısı olma özelliğine sahiptir. Özellikle Türk Dili ve Edebiyatı programı bu değişiklikten en geniş anlamda nasibini almıştır.

Yeni programla birlikte edebî türlerden hareketle Türk edebiyatının bütüncül bir şekilde öğretilmesi hedeflenmiştir. Hazırlanan Türk Dili ve Edebiyatı 10. sınıf Soru Bankası kitabı bu temel anlayış doğrultusunda ders kitabındaki konuları ne düzeyde öğrendiğinizi kavramanız, eksikliklerinizi görmeniz, bilgilerinizi kalıcı hâle getirmeniz ve daha çok öğrenmenizi sağlamayı hedeflemiştir.

Hazırladığımız soru bankasının temel özellikleri şunlardır:

- a. Anayasa ve kanunlara aykırılık içermez.*
- b. Bilimsel hatalar içermez.*
- c. Eğitim ve öğretim programının amaçladığı kazanımları kapsar.*
- d. Görsel tasarım ve içerik tasarımı öğrenmeyi destekleyecek nitelikte ve öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerini dikkate alınarak hazırlanmıştır.*
- e. Yaşayan güzel Türkçe kullanılmıştır.*
- f. Soru nitelikleri ve çeşitliliği ölçme ve değerlendirme standartlarına uygun hazırlanmıştır.*

Sizlere en güzel şekilde hazırlanmış bir ürün ulaştırmak için en az bizim kadar gayret sarf eden, fikirleriyle yolumuza ışık tutan değerli Genel Yayın Koordinatörümüz Ayça AKTAŞ DEMİRCAN Hanımefendi'ye ne denli teşekkür etsek azdır.

Kitabımızın hazırlık aşamasındaki desteklerinden dolayı Hatice CABİR ve Ayşegül EYSENBOĞA hocalarımıza da müteşekkirimiz.

Kitapla ilgili öneri, istek ve düşüncelerinizi aşağıdaki mail adreslerine iletebilirsiniz.

Yaşar TATLITÜRK

bakrmsn@hotmail.com

Kitabımızı Tanıyalım

Akıllı Tahta

www.ydakillitahta.com

adresinden akıllı tahta uygulamasına ulaşabilirsiniz.

Optik Okuma

Deneme sınavlarının arkasında bulunan optiğin okutulmasını sağlayan uygulamadır.

Video Çözüm

Testlerdeki video çözümlere ulaşmamızı sağlayan uygulamadır.

Ünite Kapağı

Kazanımlar ve Test Başlıkları bulunmaktadır.

Kavram Haritası

Ünitenin özeti niteliğindedir. Konunun daha iyi anlaşılması ve kavram kargaşasının giderilmesi için tablo hâlinde verilmiştir.

Kavram Sözlüğü

Üniteye ait bilinmesi gereken kavramları içermektedir.

SAYFA SAYISI

304

SORU SAYISI

1348

ETKİNLİK SAYISI

36

TEST SAYISI

106

DENEME SAYISI

4

TEST 1

Testler

Konu testleri hücreleme yöntemine göre en alt başlıklara indirgenerek hazırlanmıştır. Cevap anahtarları testlerin altında yer almaktadır. Tamamı video çözümlüdür. Öğretmeyi amaçlamıştır. Her tip soru modelini görmeni sağlayacaktır.

TEST 1

Üniteye Genel Bakış

Genel tekrar niteliğindedir. Birkaç kazanımı birleştiren sorulardan oluşmaktadır. Algı, yorum ve mantık gerektiren soru tiplerinden oluşmuştur.

1. ÜNİTE

Beceri Temelli Sorular

Zihinsel beceri gerektiren, akıl yürütmeyi sağlayan, yorumlama yeteneğini geliştiren, düşünce becerisi kazandıran soruları içermektedir.

1. ÜNİTE

Kavramları Kullanalım

Etkinliklerin yer aldığı bu alanda üniteye ait kavramların doğru algılanması ve kullanılması amaçlanmıştır. Etkinliklerin cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

1. ÜNİTE

Yazılıya Girme Zamanı

Bu bölümde yazılıda çıkma ihtimali olan soru örnekleri yer almaktadır. Cevapları kitabın arkasında verilmiştir.

1. ARA DÖNEM DENEME SINAVI

1. ARA DÖNEM DENEME SINAVI

Etkili-Kasım arası müfredatı kapsamaktadır. Deneme sınavının sorundaki öğeleri okutarak Türkiye ve il Genelindeki sınavlarımızı kıyaslayabilirsiniz.

Bu deneme 8 sorudan oluşmaktadır. 10 dakikada çözmenizi tavsiye ediyoruz.

4 adet deneme sınavı (I. Ara Dönem, Yarıyıl, II. Ara Dönem, Yıl Sonu) yer almaktadır. Sarmal bir yapıya sahiptir. Optik okuma özelliği ile Türkiye ve il genelini netlerinizi kıyaslayabilirsiniz.

ÇALIŞMA PLANI YAPALIM

NEREDE?

ÇALIŞMA PLANI YAPARKEN BU SORULARI DİKKATE ALINIZ!

Hangi ders, hangi gün?

NE ZAMAN?

Konu öğrenme ve tekrar ne zaman?

Soru çözümü ve ödevler ne zaman?

NASIL?

Deneme sınavları ne zaman?

Aksayan çalışmalar hangi gün ve ne zaman çalışılmalı?

Ders dışı hangi etkinlikler ne zaman yapılmalı?

Tatil günü hangi gün?

Her şey ne kadar karışık görünse de;

- ✓ Gerçekleştirilebilecek bir hedefin varsa,
- ✓ Hedefe ulaşmayı amaç edindiysen,
- ✓ Soru çözerek deneyim kazanıyorsan,
- ✓ Konuları birbiri ile ilişkilendirebiliyorsan,
- ✓ Sınav uygulayarak bilgilerini sık sık kontrol ediyorsan,
- ✓ Kendine güveniyorsan

İşler iyi gidecek demektir.

İYİ NOT ALMAK, HER ŞEYİ YAZMAK DEMEK DEĞİLDİR!

İyi not almak; kendi cümlelerini kurmak, şekille veya yazıyla şifrelemek, baktığında kolayca anlayıp hatırlamak için materyal hazırlamak demektir.

Tutulan notlar; onlara geri dönmek, onları okumak, gözden geçirmek, oradaki fikirlerin üzerine düşünmekle bir anlam kazanır.

Merak;

öğrenme isteğini harekete geçirir, odaklanmayı sağlar, çabuk yorulmayı engeller.

EVDE ETKİN ÇALIŞMA

Evde olduğunuz zamanı çok iyi değerlendirmelisiniz. Çoğu zaman yoğun ve yorgun bir gün geçirerek eve geldiğiniz için iyi ve uygulanabilir bir programa ihtiyacınız var.

Evde yapılması gereken işler:

- Uyuma • dinlenme • beslenme • konuları tekrar etme, • soru çözme • çözemediğin sorular için araştırma yapma
- ödev yapma • fazladan sınav uygulama • önceden öngörülemeyen durumlar

gibi pek çok başlık altında toplanabilir.

Dersler gün boyu peşinizi bırakmadı. Okul bitti ama evde derse devam çünkü hedefleriniz ve hayalleriniz var. Bunu asla unutmamalısınız.

- ✓ Eve gelince önce dinlenmelisiniz.
- ✓ Kendinize bir ders çalışma saati belirlemeli ve sürekli bunu düşünmelisiniz. Çünkü zihin neyi tekrar ederse kendini o yönde yönlendirir.
- ✓ Konu öğrenme, tekrar etme, soru çözme saatlerini birbiri arkasına yerleştirmelisiniz.
- ✓ Ders çalışırken mutlaka ara vermelisiniz. Ara vermek odaklanma gücünüzü artıracaktır.
- ✓ Her gün konu tekrarlarına zaman ayırmalısınız. Yeni bilgiyi günlük tekrar etmelisiniz. Tekrar etmek başarının anahtarıdır. Bilginin pekiştirilmesini ve uzun süreli hafızaya atılmasını sağlar. Tekrarlarınızı zihinden yapmayı öğrenmelisiniz. Bu size zaman kazandırmanın yanında kalıcı olarak öğrenmenize de katkı sağlayacaktır.
- ✓ Bilginin kalıcı olmasını sağlamak için ilişkilendirerek öğrenmeye çalışmalısınız. Ezberden kaçınmalısınız. Öğrenilen bilginin tam olarak kullanılması için beyin tarafından analizinin yapılması gerekir. Ezberci sistem bunu engeller.
- ✓ Not alma hızınızı kendinize göre belirlemelisiniz. Yavaş not alma beynin konsantre olmasını zorlaştırır, yazma hızı ile beynin çalışma hızı arasında boşluk meydana gelir. Zihin başka alanlara kayar ve konsantrasyon sorunu yaşarsınız.
- ✓ Her şeyden arındırılmış ortam, çalışma için iyi bir ortam değildir.
- ✓ Dikkatinizi belli alanlara değil, genele yaymalısınız. Dikkatinizi uyanık tutmayı unutmamalısınız.
- ✓ Sosyal hayattaki olumsuz etkenlere dikkat etmeli, mümkün olduğunca bunları ortadan kaldırmalısınız.
- ✓ Yaptığınız programa beyninizi ikna etmelisiniz.

Bilgi

+

Deneyim

+

Duygu ve Davranış

=

ÖĞRENME

Öğrenmeyi Kolaylaştıralım

BÖYLE MİSİN?

- Düzenli ortam
- Resimli dergi ve kitaplar
- Masa başında, bireysel çalışma
- Şema, grafik, harita kullanma
- Renkli kalem kullanma
- Gözlemleyerek kavrama
- Çizimleri takip etme
- Duyduğunu hatırlama

GÖRSEL

- Yazarken renkleri kullan.
- Okurken önemli yerlerin altını çiz.
- Ders dinlerken küçük kartlara not al.
- Karmaşık konuları çizime dönüştür.
- Konuyu planla ve organize et.
- Resimlerle çalış, konuları kolay kavra.
- Soru çözerken verilenleri şemala.

- Özenli, hoş, rahat konuşabilme
- Dinleyerek ve konuşarak öğrenme
- Müzik ve ses kayıtlarını dinlemeyi sevmek
- Ritmik, orta hızda, tane tane konuşma
- Grup çalışmalarından zevk alma.
- Sözel ifadeleri takip etme

İŞİTSEL

- Çalışma arkadaşı bul veya grupla çalış.
- Yüksek sesle tekrar et.
- Yeni öğrendiğin bilgileri ritmik tarzda tekrarla.
(Komik, saçma ve çığınca olması öğrenmeyi kolaylaştırır.)
- Öğrendiklerini kendine anlat
- Öğrendiklerini kendi kelimelerle ifade et.

- Az ve öz konuşma
- Sürekli hareket etme isteği
- Öğeleri kullanmayı ve deney yapmayı sevmek
- Yaşadığını, gördüğünü ve dokunduğunu hatırlama
- Rahat ve sakin konuşma
- Rahatına düşkün olma.

DOKUNSAK

- Ön sıralara otur, kısa notlar al.
- Konu tekrarlarında hareket hâlinde ol.
- Yüksek sesle oku.
- Çalışırken şema, tablo, harita yap.
- Kendi istediğin yerde ve formda çalış.
- Dersi hareketli birinden dinle.

SOL BEYİN

Vücudun sağ tarafındaki organlarını yönetir.

Analitik düşünme becerisine sahiptir.

Akademik ve bilimsel konularda başarılıdır.

Matematiksel verilerle ilgilenir.

Dili iyi kullanır.

Kelime, sayı ve sembollerle ilgilenir.

Mantıksaldır.

Sebep-sonuç ilişkisini iyi kurar, sonuçlarla ilgilenir.

SAĞ BEYİN

Vücudun sol tarafındaki organları yönetir.

Görsel ve işitsel konularla ilgilenir.

Görme ve duyma yoluyla öğrenir.

Gerçek üstü hayaller kurar.

Mecaz anlamlarla ilgilenir.

Üretkendir.

Sanatsal faaliyetlere çok yatkındır.

Yapamam sendromu
Eleştirme
Yeniliğe karşı olma
Analiz etme
Algılama ve üretme
Sıralı işlem yapma
Alışkanlıklarla değerlendirme

Ses tonu ve duygular
Matematiğin merkezi
Gerçek sorun çözücü
Yenilikçi
Bütünsel kavrama
Değer yargısı eksik

BEYİNİZİ YERİNDEN ÇIKARIN VE ONA SALDIRIN KENDİNİ KORUYACAKTIR.

Mark Twain

İçindekiler

PRO
YAYIN DENİZİ

ÖN SÖZ REHBERLİK

1. ÜNİTE

GİRİŞ

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	10
Edebiyatın Tarih ve Din ile İlişkisi	11
Türk Edebiyatının Tarihî Dönemleri	17
Türkçenin Tarihî Gelişimi	23
İmla ve Noktalama	29
Üniteye Genel Bakış	31
Beceri Temelli Sorular	33
Kavramları Kullanım	35
Yazılıya Girme Zamanı	39

2. ÜNİTE

HİKÂYE

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	42
Hikâye	43
Filimsi	61
Hikâye Yazma Teknikleri	67
İmla ve Noktalama	69
Üniteye Genel Bakış	71
Beceri Temelli Sorular	73
Kavramları Kullanım	75
Yazılıya Girme Zamanı	79
I. Ara Dönem Deneme Sınavı	81

3. ÜNİTE

ŞİİR

Kavram Haritası	86
Kavram Sözlüğü	87
İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı Şiir Anlayışı	89
Geçiş Dönemi Şiirin Özellikleri	95
Divan Edebiyatı Şiir Anlayışı	101
Halk Edebiyatı Şiir Anlayışı	119
Edebî Sanatlar (Söz Sanatları) – İmge	133
İsim Tamlaması	139
İmla ve Noktalama	145
Üniteye Genel Bakış	147
Beceri Temelli Sorular	149
Kavramları Kullanım	151
Yazılıya Girme Zamanı	156

4. ÜNİTE

DESTAN / EFSANE

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	158
Destan / Efsane	159
Sıfat Tamlaması	169
İmla ve Noktalama	175
Üniteye Genel Bakış	177
Beceri Temelli Sorular	179
Kavramları Kullanım	181
Yazılıya Girme Zamanı	183
Yarıyıl Deneme Sınavı	185

5. ÜNİTE

ROMAN

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	192
Roman	193
Cümle Türleri	211
İmla ve Noktalama	213
Üniteye Genel Bakış	215
Beceri Temelli Sorular	217
Kavramları Kullanım	219
Yazılıya Girme Zamanı	221

6. ÜNİTE

TİYATRO

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	224
Tiyatro	225
Cümle Türleri	241
İmla ve Noktalama	243
Üniteye Genel Bakış	245
Beceri Temelli Sorular	247
Kavramları Kullanım	249
Yazılıya Girme Zamanı	251
II. Ara Dönem Deneme Sınavı	253

7-8-9. ÜNİTE

ANI, HABER, GEZİ YAZISI

Kavram Haritası / Kavram Sözlüğü	260
Anı	261
Haber Metni	267
Gezi Yazısı	271
Cümle Türleri	277
İmla ve Noktalama	279
Üniteye Genel Bakış	281
Beceri Temelli Sorular	283
Kavramları Kullanım	285
Yazılıya Girme Zamanı	289
Yıl Sonu Deneme Sınavı	291

CEVAP ANAHTARLARI..... 299

KAZANIMLAR

1. ÜNİTE

İÇERİK TABLOSU

OKUMA	YAZMA	DİL BİLGİSİ	SÖZLÜ İLETİŞİM	
<p>1. Edebiyatın tarih ve din ile ilişkisi</p> <ul style="list-style-type: none">Tarihî gerçekliğin edebî metinlerde yeniden yorumlandığı, tarihin edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. Dinî hayatın edebî dönemleri belirleyen etkenlerden biri olduğundan bahsedilir. Edebiyatın dinî hayata, dinî hayatın da edebiyata ve dile etkide bulunduğu dikkat çekilir.	<p>3. Türkçenin tarihî gelişimi</p> <ul style="list-style-type: none">Sözlü edebiyat dönemi ile ilgili kısaca bilgi verilir. Yazılı edebiyat dönemi hakkındaki açıklamalar Türklerin kullandığı alfabeler (Kök Türk, Uygur, Arap, Kiril, Latin alfabesi) çerçevesinde yapılır.	<ul style="list-style-type: none">“Yazının gelişimi”, “Türk yazı sanatı” ve “Alfabeler” gibi konularda bir yazma çalışması yapılabilir.	<ul style="list-style-type: none">Metinler üzerinde imla ve noktalama çalışmaları yapılır.	<ul style="list-style-type: none">Hat sanatı, yazı tipleri / karakterleri, kâğıt, kitap, kütüphane gibi konular üzerinde hazırlıklı bir konuşma yapılabilir; konuşmalarını görsel unsurlarla desteklemeleri sağlanır.
<p>2. Türk edebiyatının tarihî dönemleri</p> <ul style="list-style-type: none">Türk edebiyatının ana dönemleri (İslamiyet’in kabulünden önceki dönem, İslami dönem, Batı etkisinde gelişen dönem) üzerinde durulur. Bu dönemlere ilişkin bilgilendirme örnek metinler üzerinden yapılır.				

TEST BAŞLIKLARI

- Edebiyatın Tarih ve Din ile İlişkisi
- Türk Edebiyatının Tarihî Dönemleri
- Türkçenin Tarihî Gelişimi
- İmla ve Noktalama
- Üniteye Genel Bakış

GİRİŞ

1. Tarih bilimi veya tarihçi genelde insanlığı, özelde toplumların geçmişte karşı karşıya kaldığı önemli olayları ayrıntısına girmeden konu edinir. Edebiyat ise daha çok tarihin anlatmadığı sıradan kişi ve olaylarla, bunların bıraktığı izlerin ayrıntılarıyla ilgilenir. Tarihî şahsiyetlerin tarihte üstlendikleri rolün dışında yaşantılarına ait örneklerin belli bir olay örgüsü içinde anlatımı edebiyat biliminin, edebiyatçıların, roman ve hikâye sanatının işleri arasında yer alır.

Bu parçadan “tarih-edebiyat ilişkisi”yle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tarih ve edebiyatın hayata, olaylara ve kişilere aynı mantıkla yaklaştığı
- B) Tarihin toplumlara etkileyen olayları geneli ilgilendirmeyen ayrıntılara girmeden önemine göre aktardığı
- C) Tarihin, geçmişte yaşamış önemli şahsiyetlerin üstlendikleri önemli görevleri ve toplumlara ne şekilde etkilediklerini anlatmakla yetindiği
- D) Edebiyatın tarih biliminin konusu olamayacak sıradan olay ve kişilerin insan üzerindeki tesiriyle ilgilendiği
- E) Tarih biliminin toplumdan hareketle aslında tüm insanlığın tarihiyle ilgilendiği

2. Başlangıçta tarih, edebiyatın bir biçimi olarak yer almakta iken 19. yüzyıl başlarında tarihçilerin kendi bilimsel yöntemlerini kullanarak tarih-edebiyat arasındaki ilişkiyi inşa ettikleri görülür. Böylece ---- insanın duygular ve düşüncelerinin, sanat kaygısının ve felsefi yaklaşımlarının ifadesi ---- ise insanoğlunun zaman içinde yaşadığı olayların belgelere dayalı kaydı olarak ayrışır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) tarih – edebiyat
- B) felsefe – tarih
- C) edebiyat tarihi – tarih
- D) sosyoloji – ilahiyat
- E) edebiyat – tarih

3. Aşağıdakilerden hangisinde bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) Tarihî gerçeklik, edebî metinlerde yazar tarafından yeniden yorumlanır, kurgulanır.
- B) Tarihçi, tarihî olayları araştırırken edebî metinlerden yararlanabilir.
- C) Dinî hayat edebî dönemleri belirleyen etkenlerden biridir.
- D) Edebiyatın dinî hayata, dinî hayatın da edebiyata ve dile etkisi vardır.
- E) Dinî hayatın edebiyatımıza yansımaları İslamiyet öncesiyle sınırlı kalmıştır.

4. Kuşkusuz edebiyat, aklımıza gelebilecek her türlü konuyu işleyebilecek yapıda bir sanat dalıdır. Bu yönüyle de tarihten bilime, dinden iktisata her konuya bir şekilde değinebilmiştir. Tabii ki bu, edebiyatın o konunun asıl sahibi diyebileceğimiz alanlar gibi konuyu ele aldığı, onlar gibi konuya yaklaştığı anlamına gelmez. Örneğin tarihî bir olayı işleyen edebî bir metinden, tarih makalesindeki gibi bilgi ve gerçekliği somut olarak aktarması beklenemez. Tarih makalesindeki bilgi genişliğini, bilgilerin kanıtlanabilirliğini, gerçekleri olduğu gibi yansıtmasını, edebî bir metinden bekleyemeyiz. Bunun temel nedeni de yazılış amaçlarıdır. Edebiyat metinleri estetik bir gayeyle yazılır, coşku ve heyecan oluşturmayı hedefler. Onun derdi insanda “güzellik” duygusu uyandırmaktır, okuyucuyu etkilemektir. Onun tarih makalesinden beklenen bilgi güvenilirliğine sahip olması beklenemez. Hiçbir edebiyat okuyucusu da edebî bir metinden tarih kitabı olmasını beklemeyiz.

Bu parçayla ilgili olarak,

- I. Edebiyat birçok bilim dalından yararlanır, onlarla ilişkilidir.
- II. Edebiyat eserlerinin yazılış gayeleri tarih metinlerinden farklıdır.
- III. Edebî metinlerden tarih metinlerinden beklenen bilgi verme, nesnel olma, güvenilirlik gibi özellikler beklenemez.
- IV. Edebiyat eserlerinde en çok tarih biliminin verilerinden yararlanır.
- V. Edebiyat eserinde “güzellik” aranması esastır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Bizdik, o hücumun bütün aşkıyla kanatlı.
Bizdik, o sabah ilk atılan safta yüz atlı.
- Uçtuk, Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle.
Canlandı, o meşhur ova at kişnesesiyle.
- Bu dizelerle ilişkili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Tarihî gerçekliğe tamamen aykırı özellikler içerdiği
B) Tarih biliminin ve tarihçilerin yararlanabileceği bir metin olduğu
C) Şairin tarihî bir olayı sanatsal bir dille yeniden yorumladığı
D) Güzellik duygusu ve coşkunun metne hâkim olduğu
E) Temel yazılma amacının öğretme ve bilgi verme olmadığı

6. Bir sanat eserini birtakım bilgiler, doğrular olarak kabul etmek; sadece sanatı, varlığını, özünü görememektir. Balzac'ı, yaşadığı toplum olaylarını öğrenmek için okuduğunu kim söyleyebilir? Böyle olsaydı bu olayları azaltan sayfalar birer tarih belgesi sayılmaz mıydı? Romanı tarihle bir tutmak sadece yaratışın ne demek olduğunu bilmemektir. Romanın birkaç defa okunması, şiirin okunduktan sonra tekrar edilmesi, ezberlenmesi de romanın ve şiirin herhangi bir mesele hakkında bilgi edinmek için okunmadığını gösterir. Zaten romancı da şair de yazdığını bir şeyler öğretmek için yazmamıştır ki okuyan da bir şeyler öğrenmek için okusun.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat eserlerinin öğretme amacıyla yazılmadığı
B) Sanat eserlerinin yazılış amaçlarının iyi anlaşılamadığı
C) Roman ve şiirlerden, her okunuşlarında yeni anlamlar çıkarılabileceği
D) Edebiyatın tarihten yararlandığı
E) Tarihî gerçeklere edebiyatın kaynaklık yaptığı

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi edebiyatın din ile ilişkisini gösteren bir açıklama içermektedir?**

- A) Türk edebiyatında kaleme alınan seyahat (gezi) kitapları yazarlarının gezip gördüğü yerleri, şahit oldukları olayları, o yerlerdeki insanların duyuş, düşünüş ve zevkini yansıtan ürünlerdir. Bu eserler Türk kültür tarihi içinde önemli bir yere ve değere sahiptir.
- B) Hoca Ahmet Yesevi'nin *Hikmetleri*, Hacı Bektaşî Veli'nin *Makalatı* Yunus Emre'nin şiirleri Anadolu coğrafyasının Türkleşmesi ve Müslümanlaşmasında önemli rol oynamıştır. Türklerin bu coğrafyayı yurt edinmesi sadece fetihlerle gerçekleşmemiştir. Bu coğrafyada tutunmamızı *Battalname*, *Danışmentname*, *Dede Korkut Hikâyeleri* gibi kitaplara da borçluyuz.
- C) *Göktürk Kitabeleri*'nde Bilge Kağan halkını yakınlık uzak bütün tehlikelere karşı uyarmış, âdeta onlarla hesaplaşmıştır. Türk milletinin varlığını ve bekâsının nasıl sağlanacağını bilgisini vermiştir. Devletin gücünün nasıl korunabileceğini tarihe âdeta not düşmüştür.
- D) *Oğuz Kağan Destanı*, esas itibarıyla tarihî kaynaklarda Mete olarak açıklanan Hun İmparatoru'nun destanlaşmış hayatını anlatır. Destanda Türk milletinin kahramanlık ruhunun, cihan hâkimiyeti mefküresinin bütün yansımalarını görmek mümkündür. Tarih öncesi dönemlerde sözlü gelenekte oluşmuş bu destan millî ve doğal destanların en bilinenleri arasında yerini almıştır.
- E) *Kutadgu Bilig* Türklerin İslam inancını benimsemesinden sonra yazılan ilk didaktik mesnevidir. Eserin yazarı Yusuf Has Hacip devlet yönetiminin bütün inceliklerini alegorik (sembolik) bir anlatımla ortaya koymuştur. Bilgili insanın değeri, bilgisiz insanın akıbetine de eserde değinilmiştir.

8. (I) Bir milletin tarihi olduğu gibi, onun edebiyatının da bir tarihi vardır. (II) Bunların bütünü edebiyat tarihini oluşturur. (III) Edebiyat tarihi bir milletin bütün ürünlerini tarihsel süreç içinde inceler. (IV) Bu ürünleri veren yazar ve şairleri bütün yönleriyle irdeler. (V) Bunu yaparken metinlerden alıntılar yapmaya gerek duymaz.

Bu parçadaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. İnsanda estetik duygular uyandıran, insanların duygu, düşünce ve hayal dünyasını zenginleştiren dil ürünü eserlere edebî eser denir. Bu anlamda hikâyeler, romanlar, şiirler, tiyatro eserleri, masallar vb. türlerde yazılanlar birer edebî eserdir. Bu eserler okunduğunda bir coşku, bir heyecan duyulur. Edebî eserler, insanların duygu, düşünce ve hayal dünyasını geliştirir, zenginleştirir. İnsanlar arasında dostluğun kurulmasını sağlar. Kişinin hissettiği ancak tanımlayamadığı duyguları tanımlar. Bir edebî eseri okuyan kişi psikolojik yönden rahatlar. O eserin kahramanı ile empati kurar, onunla bütünleşir. Edebî eserler aynı zamanda yazıldıkları çağın dili, kültür ve sanat anlayışını yansıtır.

Bu parçaya göre edebî eserlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Estetik duygular uyandırdıkları
B) Coşku ve heyecan hissettirdikleri
C) Yazıldıkları dönemi türlü özellikleriyle yansıttıkları
D) Tarihî gerçeklerle bire bir aynı oldukları
E) İnsanların duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirdikleri

2. Güzel sanatların başlangıcı hakkında araştırmalar yapan bilim insanları ve estetik zevkin ortaya çıkışını ve gelişimini araştıran uzmanlar; müziğin, dansın, şiir ve edebiyatın kökeninin din olduğu kanaatine sahiptirler. Diğer bir ifadeyle sanatın ilk örnekleri ayinlerde ortaya çıkmıştır. Şiirin de ilk örnekleri ayinlerde söylenmiştir. Dolayısıyla buralarda söylenen yahut okunan şiirler de dinî törenlerde söylenen dua ve ilahilerle sınırlıyken zamanla dünyevi (maddi) alana dönüşmüştür. Edebiyatın yegâne malzemesi sözdür. Din bu söz varlığını zenginleştiren, değiştirip dönüştüren bir özelliğe sahiptir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Güzel sanatların kökeninde dinin olduğu
B) İlk edebî ürünlerin dinî içerikli olduğu
C) Edebiyatın zamanla din dışı unsurlarla beslendiği
D) Dinin edebiyatın temel malzemesi olan dili zenginleştirdiği
E) Edebiyatın dinî hayata etkisinin sınırlı olduğu

3. Türk tarihinde görülen medeniyet değişikliği edebiyatın da seyrini değiştirmiş, onun konu ve şekil yapı özelliklerini etkilemiştir. Buna bağlı olarak Türk edebiyatı dâhil oldukları medeniyet ve kültür dairesine paralel üç dönemde incelenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütlerden biri değildir?

- A) Dil değişimi
B) Coğrafi değişim
C) Eğitim sistemindeki değişim
D) Dinî değişim
E) Kültürel değişim

4. Fuat Köprülü *Türk Edebiyatı Tarihi* adlı eserinde sanatın kaynağını şöyle açıklar: "Güzel sanatlar ismi altında toplanan şiir, müzik, heykelticilik, resim, mimari, dans önce dinden yani dinî ayinlerden doğmuş, uzun müddet tamamıyla dinî bir nitelikte kalmıştır..."

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sanatın kaynağı dindir.
B) Edebiyat, güzel sanatların bir dalıdır.
C) Dinî törenler edebiyata da kaynaklık etmiştir.
D) Sanatın dinin etkisinde kalması uzun bir zaman almıştır.
E) Dinin edebiyat üzerindeki etkisi görecelidir.

5. (I) Kültür alanlarıyla ilgili farklı çalışma, kavram ve nesnelerin bir tarihi vardır. (II) Bunların bütünü uygarlık tarihini oluşturur. (III) Edebî eserlerin ve edebî etkinliklerin de bir tarihî gelişimi vardır. (IV) Edebî eserlerin ve etkinliklerin tarihî gelişimiyle uygarlık tarihi ilgilidir. (V) Bu anlamda edebiyatın tarihle etkileşim içinde olduğu söylenebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6.

Açıklamalar	Terimler
Olay, duygu, düşünce, hayal vb. nin sözlü ya da yazılı en güzel biçimde ifade etme sanatı.	I. Edebiyat
Bir duygu, tasarı, güzellik vb. nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık.	II. Din
Toplumları değişik açılardan etkileyen olayları, sebep-sonuç ilişkisi içinde yer ve zaman göstererek inceleyen bilim dalı.	III. Tarih
İnsanların olağanüstü güçlere, kutsal saydıkları türlü varlıklara, tanrılara ya da Tanrı'ya inanca, tapınma biçiminde katıldıkları gizemsel olgu.	IV. Sanat
Bir toplumun maddi ve manevi varlıklarının; fikir, sanat çalışmalarlarıyla ilgili niteliklerinin tümü.	V. Edebiyat Tarihi

Tablodaki numaralanmış açıklamalar terimlerden herhangi biriyle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

- I. Türkler üç farklı uygarlık dairesinde yer almıştır.
- II. Uygarlığın değişimi ile edebiyatın gelişim ve değişimi arasında bir ilişki vardır.
- III. İnsan eliyle ortaya konan her olay ve nesnenin bir tarihi vardır.
- IV. Edebî metin ve ilişkilerin bir tarihi olmayabilir.
- V. Dinî hayat, edebî dönemleri belirleyen etkenlerden biridir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8.

Ben Tanrı gibi gökte olmuş Türk Bilge Kağanı Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturmam kardeşim Kül Tigin ile iki şad ölesiye bitesiyeye çalıştım.. Ondan sonra, Tanrı yardım ettiği için ölecek milleti dirilttim, çıplak milleti giydirdim, yoksul milleti zengin ettim, az milleti çok ettim. Başka milletlerden daha iyi kıldım. Türk-Oğuz Beyleri ve milleti işitin! Üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe Türk milleti, senin ilini ve töreni kim bozabilir.

Göktürk Kitabeleri'nden alınan bu metin edebiyatın hangi bilim dalıyla ilişkisini doğrudan doğruya gösterir niteliktedir?

- A) Din
B) Tarih
C) Coğrafya
D) Sosyoloji
E) Felsefe

9.

Yeni şiirin ilk temsilcisi olan İbrahim Şinasi (1826-1871) öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra memuriyete girmiştir. Tanzimat edebî hareketinin bu öncü ismi ilk özel gazeteyi 1860'ta Agâh Efendi'yle çıkarmıştır. "*Şair Evlenmesi*" isimli komediyi bu gazetede tefrika etmiştir. Fransızcadan yaptığı şiir tercümelerini "*Tercüme-yi Manzume*" adı ile basmıştır. Şiirlerini "*Müntehabat-ı E'şar*" adıyla bir kitapta toplayan Şinasi, edebiyatımızda noktalama işaretlerini Fransa'dan görerek kullanan edebiyatçı olarak bilinir.

Bu parça konusu itibarıyla hangi tür bir kitaptan alınmıştır?

- A) Edebiyat tarihi
B) Uygarlık tarihi
C) Hatıra
D) Siyaset tarihi
E) Dinler tarihi

1. Aşağıdakilerden hangisinde yanlış bir değerlendirmeye yer verilmiştir?

- A) Edebiyat ve tarih kendi özel alanlarında bağımsız birer disiplindir.
 B) Dinî hayatın edebiyata etkisi her zaman sınırlı olmuştur.
 C) Edebiyat ürünleri, tarih bilimine katkı sağlar.
 D) Toplumların inançları, zevkleri, töreleri, yaşama biçimleri vb. edebî eserlere yansır.
 E) Edebiyat tarihi alanında çalışanlara edebiyat tarihçisi denir.

- 2.** Aylardan Ağustos, günlerden Cuma
 Gün doğmadan evvel iklim-i Rum'a
 Bozkurtlar ordusu geçti húcuma
 Yeni bir şevk ile gürledi gökler
 Ya Allah... Bismillah.. Allahuekber

Tarih-edebiyat ilişkisine bağlı olarak bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarihî bir olayı konu edindiği
 B) Söyleyicisinin coşku ve heyecanını yansıttığı
 C) Tarihî gerçekliğe nesnel yaklaştığı
 D) Dilin sanatsal işleviyle yazıldığı
 E) Tarihî bir olayı hamasi duygularla ifade ettiği

- 3.** I. İslamiyet öncesi edebî metinlerde saf Türkçe kullanılırken İslamiyet'in kabulünden sonra Arapça-Farsça sözcüklere de yer verilmiştir.
 II. Yazar ve şairlerin hayatını incelemek, tarihî olayların edebiyata etkisini soruşturmak edebiyat tarihçilerinin görevidir.
 III. Tarihî olayları kronolojik sıraya göre düzenlemek edebiyat tarihçilerinin uğraş alanıdır.
 IV. İslamiyeti'n kabulünden önceki dönemde dinî ayinler edebiyata kaynaklık etmiştir.
 V. İslamiyet'in kabulü, edebiyatımızın dönemlere ayrılmasında bir ölçüt olmuştur.

Edebiyat-tarih ilişkisi bağlamında yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 4.** Bir toplumu oluşturan, millet yapan unsurlar sahip olduğu maddi ve manevi değerleridir. Toplumu oluşturan bireylerin arasında çok sıkı bir bağ vardır. Edebiyat böyle bir milletin hem tarihinin hem de karakterinin bir aynasıdır. Dolayısıyla bir milletin maddi ve manevi hayatının izlerini edebiyatında gözlemleyebiliriz.

Bir milletin maddi ve manevi hayatına etki eden aşağıdaki olaylardan hangisi edebiyatını en az etkiler?

- A) Felsefi görüşler
 B) Göçler, siyasi ve iktisadi olaylar
 C) Siyasette ve idari yapıdaki değişimler
 D) Dinî hayattaki değişimler
 E) Bilim ve teknikteki gelişmeler

- 5.** Bir milletin duygu ve düşüncede aldığı yolu, medeniyet serüvenini takip etmek için edebî ürünlerin geçirdiği değişimide tarihsel boyutuyla ele almak gerekir. Bu özelliğiyle aslında edebiyat tarihi ---- bir parçasıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) ekonomik tarihin
 B) uygarlık tarihinin
 C) felsefe tarihinin
 D) sosyal tarihin
 E) askerî tarihin

- 6.** İslamiyet öncesi çok tanrılı devirdeki Türk edebiyatı ürünleri İslam'ın benimsenmesinden sonra yazılan eserlerden önemli bir şekilde farklılık gösterir.

Buna göre;

- I. edebî zevkin zaman içinde gelişmesi,
 II. dinin edebiyat üzerindeki derin ve güçlü etkisi,
 III. farklı toplumlarla sağlanan iletişim imkânları,
 IV. İslamiyet öncesi hayatın gizemi,
 V. toplumsal yapının daha gelişik ve karmaşık bir hâl alması

İfadelerinden hangisi bu farklılığın temel nedenidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7.

TÜRK EDEBİYATI CİLT II

Ahmet Kabaklı

İslamiyet'ten Önceki Türk Edebiyatı

İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatının yayılma alanı hayli geniştir. Fakat Anadolu, Orta Doğu ve çevresi bu alanın dışındadır. Onun için bu dönem edebiyatlarında tek bir dinî inanç söz konusu değildir. Gök Tanrı dini, Şamanlık, Budizm, Mani vb. farklı dinlerin etkileri altında değişik inançları yansıtan (sözlü-yazılı) eserler meydana gelmiştir. Bu devre edebiyatının ağırlıklarından biri de dinî vasıflardan daha çok Türklerin kavmi-millî niteliklerini (düşünce biçimi-anlayışları, dünya görüşü) aksettirmekte oluşudur.

XIII. YÜZYILDA DİN VE TEKKE ŞİİRİ

Şairler

Tekke ve din şairlerin çoğu tarikatlarda yetişmiş şeyh ve dervişlerdir. Bunların arasında Hacı Bayram gibi tarikat pirleri de vardır. Fikir olarak İslamiyet ve tasavvuf ana mayayı teşkil eder,...

Tekke Şiirinin Özellikleri

Nazım şekli bakımından Tekke şairleri, hem divan edebiyatı (gazel, mesnevi) hem de bilhassa halk şiiri (en çok konuşma) nazım şekilleri kullanmışlardır...

Mevlana Celaleddin
(1207-1273)

Tasavvuf edebiyatında (Yunus Emre ile birlikte) yetiştirdiğimiz en üst lirizm ve fikir dahisi olan Mevlana Celaleddin, İslam dünyası ve tasavvuf âleminde aynı ölçüde sevilip sayılan dünyaca tanınan nadir bir sanatçıdır...

GERÇEK ÜSTÜCÜLÜK: Aklın denetlemesi olmaksızın, hiçbir töre, ahlak ve estetik baskısı tanımaksızın, hatta sanatçının yaratıcı gücüne bile meydana vermeksizin insandaki iç ben'in yorumu olmaya çalışan sanat anlayışı...

Bu bilgilere göre aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- Toplumun yaşama ve inanma biçimi edebî eserler üzerinde etkili değildir.
- Türkler İslamiyetten önce atlı-göçebe bir hayat tarzı sürmektedir.
- Edebiyat tarihi edebî türleri ve bu türlerin gelişimini de inceler.
- Edebî metinler bir milletin bütün özelliklerini yansıtır niteliktedir.
- Dinî değişim edebiyatın dönemlere ayrılmasında kullanılan bir ölçüttür.

8. Aşağıdakilerden hangisi edebî metinle tarih metni arasındaki farklardan biri değildir?

- Edebî metin sanat kaygısıyla oluşturulur, tarih metni bilgi vermeyi hedefler.
- Edebî metin objektiftir (nesnel), tarih metni subjektiftir (öznel).
- Edebî metin güzelliği arar, tarih metni gerçeği.
- Edebî metinden yaratıcılık, tarih metninden gerçekleri olduğu gibi vermesi beklenir.
- Edebî metnin dili sanatsaldır, tarih metninde dil gündüzel işleviyle kullanılır.

- Edebî eserin yazıldığı dönemin zihniyeti
- Dönemdeki ekonomik sıkıntılar
- Şair ve yazarların hayatı
- Edebî eserlerin ait olduğu geleneğin özellikleri
- Edebî akımlar ve özellikleri

Yukarıdakilerden hangisi edebiyat tarihçisinin inceleme alanına girmez?

- I
- II
- III
- IV
- V

- Uygurluk tarihi bir ülke veya toplumun maddi ve manevi varlıklarının tamamını ifade eder.
- Din, dilin gelişmesine ve zenginleşmesine de katkı sağlar.
- İnceleme yöntemlerinde türlü farklılıklar olsa da edebiyat ve tarih ilişkisi oldukça sıkıdır.
- Destanlar, sefaretnameler, gazavatnâmeler tarihî olaylardan söz etmez.
- Edebî metinler tarihe kaynaklık eden belgeler arasında kabul edilir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- I
- II
- III
- IV
- V

1. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet sonrası Türk edebiyatının özelliklerini açıklamaz?

- A) Türklerin İslamiyet'i, kabul etmelerinden sonra oluşan bir edebiyattır.
- B) İslam kültür ve medeniyetinin birleştirici, bütünleştirici etkisinde oluşmuştur.
- C) İslami Dönem'de eserler üzerinde öncesi dönemin edebî, fikrî ve hissî etkisi tamamen kırılmıştır.
- D) İlk İslami ürünler kronolojik olarak Karahanlılar Dönemi'nde verilmiştir.
- E) Bu dönemde tasavvufi bilgi, duygu ve düşüncüyü yayan eserler de verilmiştir.

2. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi Türk edebiyatıyla İslami dönem Türk edebiyatı arasındaki ilişkiyi gösterir?

- A) İslamiyet sonrası edebî metinlerde sadece İslam inanç ve düşüncesine yer verilmesi
- B) İslamiyet sonrasında mesnevi gibi yeni nazım şekillerinin kullanılması
- C) İslamiyet öncesi kültür ve yaşayışa dair kimi özelliklerin İslami Dönem'de yazılan eserlere yansması
- D) Şiirlerde farklı nazım birimleri ve ölçülerinin kullanılması
- E) Edebî metinlerde konu, tema, yapı ve dil özelliklerinin kullanılma biçimi

3. Farklı coğrafyalar, kültürler arası etkileşim, dinî anlayış ve buna bağlı olarak sosyal hayatta meydana gelen farklılıklar, dildeki değişim, gelişme ve zenginleşme Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında önemli değişkenlerdir. Türkler değişik coğrafyalarda yaşamışlar, her yeni coğrafya farklı kültürlerle tanışma, kaynaşma imkânı sağlamış ve bu kültürlerle etkileşim edebiyata da yansımıştır.

Buna göre yeni Türk edebiyatını aşağıdaki kültürlerden hangisi derinlemesine etkilemiştir?

- A) Yunan Kültürü
- B) Mısır Kültürü
- C) Rus Kültürü
- D) Batı Kültürü
- E) Hint Kültürü

4. Türk toplumunu yeniden yapılandıran bir ahlak ve inanç düzeni oluşturan İslamiyet, bu hâliyle Türk toplumunun yapısını meydana getiren bir medeniyetin de temelini atmıştır. Böylece Türk toplumunun İslamiyet öncesi niteliklerinden bir kısmı inanç, fikir ve gönül olarak bağlanılan yeni medeniyetle birlikte terk edilmiş (birtakım şaman âdetleri gibi) bir kısmı daha da kuvvetlenirken (kahramanlık, mertlik, temizlik gibi nitelikler İslamiyetle birlikte yeni bir anlam kazanmıştır.), pek çok nitelikler de fertlerin şahsiyetine ve toplum hayatına katılmıştır. (Tevazu, adalet gibi nitelikler de kültüre eklenmiştir.) *Divanü Lûgati't-Türk, Kutatgu Bilig ve Atabet'ül Hakayık* bu iklimde oluşmuş ilk eserlerdir.

İlk Müslüman Türk devleti ve ilk İslami ürünlerin yazıldığı bu dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karahanlılar
- B) Gazneliler
- C) Göktürkler
- D) Selçuklular
- E) Sakalar

5. İslamiyet'in kabulünden Tanzimat Dönemi'ne kadar Türk edebiyatında dinî içerikli eserler ağırlık olarak yazılmıştır. Tanzimat Dönemi'nde ise edebî eserlerin şeklinde ve içeriğinde büyük değişimler meydana gelmiştir. Gerek Tanzimat Fermanı'nda gerekse Islahat Fermanı'nda ifade edilen siyasi, sosyal kültürel, askerî, ekonomik ve diğer alanlardaki değişiklikler doğrudan Batı medeniyeti esas alınarak düzenlenmiştir. Bu durum devletin Batı medeniyetinin etkisine girmeyi resmî bir politika hâline getirmesi anlamına gelmektedir. Çalışmalar meyvesini vermiş; devlet, halkıyla ve yönetimiyle hızlı bir değişim sürecine girmiştir. Bu dönemin sanatçıları da yenilikleri ülkesine taşımaya başlamıştır. 10. yüzyıldan itibaren İran ve Arap edebiyatlarının etkisiyle ve İslami düşünceye dayalı olarak başlayıp daha sonra millî bir kimlik kazanan yazılı Türk edebiyatı, bu kez Batı medeniyetinin ve Fransız edebiyatının etkisiyle yeni bir kimlik arayışına girmiştir.

Bu parça, Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütlerinden hangisini anlatmaktadır?

- A) Dinî hayat
- B) Kültürel farklılaşma
- C) Sanat anlayışı
- D) Coğrafi değişim
- E) Dil anlayışı

6. Oğuz Kağan bir yerde, Gök Tanrı'ya yalvarırken
Karanlık bastı birden, bir ışık düştü gökten
Öyle bir ışıktı ki parlak Ay'dan Güneş'ten
Oğuz Kağan yürüdü, yakınına ışığın
Gördü, oturduğunu ortasında bir kızın
- Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Metin İslamiyet öncesi Türk edebiyatına örnektir.
B) Metinde sözlü edebiyat dönemine özgü olağanüstülükler yer verilmiştir.
C) Türkler, "tanrı" inancına İslamiyet'ten önce de sahiptir.
D) Türkler, doğadan kopuk, hayallerle dolu bir hayat sürmüştür.
E) Yabancı kültürlerin etkisinden uzak bir metindir.

7. Türk edebiyatını belli başlı dönemlere ayıran ilk kişi Fuat Köprülü'dür. Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında kuşkusuz Türklerin dâhil oldukları farklı kültürlerin etkisi belirleyici olmuştur. İslamiyet öncesinde dış etkilerden daha uzak, tamamen irki özelliklere sahipken, İslamiyet sonrası yeni dinlerinin de etkisiyle İran ve Arap edebiyatının tesirinde 19. yüzyıla kadar süren yeni bir edebiyat oluşturmuşlardır. Bu yüzyıldan itibaren de Batı edebiyatlarının ve medeniyetinin etkisinde bir edebiyat anlayışına yönelmişlerdir. Her edebiyat dönemi kültür, coğrafya, dil, din ve duygu bakımından farklılaşmaların bir sonucudur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki sebeplerden biri değildir?

- A) Kültürel değişim B) Dinî değişim
C) Coğrafi değişim D) Dil değişimi
E) Eğitim sistemindeki değişim

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi edebî dönemlerin özelliklerinden değildir?
- A) Her edebî metin yazıldığı dönemin sosyal yapısından izler taşır.
B) Edebî dönemlerin oluşmasında farklı sanat anlayışlarının etkisi vardır.
C) Sanatçılar, eserlerini yazarken dönemin yaşama biçiminden etkilenmeyen kişilerdir.
D) Her edebî dönemin kendine özgü bir anlayışı vardır.
E) Sanatçılar, eserlerinde dönemin sanat anlayışını da yansıtırlar.

9. Türkleri oluşturan insan topluluklarının MÖ 6000'lerde koyun yetiştiriciliğine başladığını söyleyen kaynaklar vardır. Bu tarih Türk kültür ve medeniyetinin de başlangıcı sayılır.

Türklerin İslamiyet'ten önce dâhil olduğu medeniyet aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılır?

- A) Bozkır medeniyeti
B) Atlı-göçebe medeniyeti
C) Çadır medeniyeti
D) Göç medeniyeti
E) Budun medeniyeti

10. I. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesi, edebiyatımızın dönemlere ayrılmasında önemli bir ölçüt olmuştur.
II. İslamiyet'in kabulünden önceki dönemde edebiyat ürünleri daha çok ırka ait özellikleri yansıtmıştır.
III. İslamiyet'in kabulünden önceki dönemde verilen eserler sadece sözlüdür.
IV. İslami dönem Türk edebiyatında Arap ve özellikle İran edebiyatı etkili olmuştur.
V. Batı etkisinde gelişen dönemde roman ve makale ve gazete gibi yeni edebî türler edebiyatımıza girmiştir.

Edebî dönemlerle ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. İslamiyet'in kabulünden önceki sözlü dönemle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Mitolojik unsurların etkili olduğu dönemi ifade eder.
B) Ağır ve sanatlı bir dil kullanılmıştır.
C) Bu dönemde Türkler artık yerleşik hayata geçmiştir.
D) Hayatın hiçbir alanında dinin etkisi görülmez.
E) Edebiyat eserlerinin ortaya konmasında yazının etkisi olmuştur.

1. I. Bu dönem ürünlerinin konusu genellikle bir kahramanın yaşadığı büyük aşktır.
 II. Kahramanlar olağanüstüdür ve metinler mitolojik unsurlarla süslüdür.
 III. Hece ölçüsüyle ve dörtlük nazım birimiyle şiirler söylenmiştir.
 IV. Türklerin totemi bir hayvan veya bitkidir.
 V. Milletin, din, fazilet ve millî kahramanlık maceralarının anlatan destanlar söylenmiştir.
- İslamiyet'in kabulünden önceki sözlü edebiyat dönemi ile ilgili olarak yukarıdaki numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türklerin İslamiyet'i kabul etmesinin yol açtığı değişimlerden değildir?**
- A) Yeni şehirler ve kültür merkezlerinin kurulması
 B) Medrese adı verilen çağın ilimlerinin öğretildiği eğitim kurumlarının açılması
 C) Toplum ihtiyaçlarının ve sosyal yapının farklılaşması
 D) Dilin, başlangıçta kültürel değişime rağmen yalınlığını büyük ölçüde koruması
 E) İslamiyet sonrası metinlerde Budizm ve Manihaizm inancının etkilerinin görülmeye devam etmesi

3. **Aşağıdakilerden hangisi Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının bir özelliği değildir?**
- A) Edebî metinlerde aklın ve bilimin etkisi egemendir.
 B) Edebî eserler, Batılılaşma süreçlerinden derin bir şekilde etkilenir.
 C) Edebî türlerde çeşitlilik ve zenginlik görülür.
 D) Edebî metinlerde hem toplumsal hem bireysel konular işlenir.
 E) Divan edebiyatı şekil ve dil özellikleri, gücünü sürdürmeye bu dönemde de devam eder.

4. **Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının dönemlerinin ayırıcı bir özelliği değildir?**
- A) Sözlü dönemde kavmî özellikler hayata ve edebî metinlere hâkimdir.
 B) Sözlü dönemde mitlere dayalı bir dünya görüşü egemendir.
 C) İslamiyet sonrası dönemde din etrafında oluşan ve gelişen bir yaşama biçimi hüküm sürmüştür.
 D) İslamiyet sonrası dönemde metinler, İslam inancı etkisinde oluşmuştur.
 E) Modern dönemde aklın ve bireyin dünya ile ilişkisi arka planda tutulmuştur.

5. **Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının diğer bir adı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Sözlü Edebiyat Dönemi
 B) Halk Edebiyatı Dönemi
 C) Modern Dönem
 D) İslamiyet Etkisindeki Dönem
 E) İslamiyet Öncesi Yazılı Edebiyat Dönemi

6. Bana yaşadığın şehrin kitaplarını aç...
 Sana diyeceklerim söylemekle bitmez.
 Yıllardır yaşamamdan çaldığım zamanlar
 Adına düğümlendi.
 Bana yaşadığın şehrin kapılarını aç.
 Başka şehirleri özleyelim orada seninle.
 Bu evler, bu sokaklar, bu meydanlar
 İkimize yetmez.
- Bu şiirden hareketle Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) Bireysel temalar özgün imgelerle işlenmiştir.
 B) Dinin şiirdeki etkisi en az seviyededir.
 C) Kafiye ve vezin gibi geleneksel ahenk unsurları mutlak gerçeklikten çıkarılmıştır.
 D) Gündelik doğal dil, özgün imgelerle zenginleştirilerek şiir dili olarak benimsenmiştir.
 E) Divan şiirinin yapı özellikleri büyük ölçüde korunmuştur.

7. Türk dili ve edebiyatı dersinde öğretmen tahtada Kök Türk Yazıtları'na ait bir görsel açmıştır.

Buna göre öğretmenin Türk edebiyatının aşağıdaki tarihî dönemlerinden hangisi hakkında bilgi verdiği söylenebilir?

- A) Geçiş Dönemi
B) İslamiyet'in Etkisiyle Oluşan Türk Edebiyatı
C) İslamiyet'in Kabulünden Önceki Türk Edebiyatı
D) Tanzimat Dönemi
E) Cumhuriyet Dönemi

8. Aşağıdaki açıklamalarla yay ayrıç içindeki kavramlardan hangisi uyuşmamaktadır?

- A) Türklerin kullandığı üç telli çalgı (kopuz)
B) Türklerin dinî törenlerini yöneten (yuğ)
C) Eski Türklerde öteki dünya (uluğ gün)
D) Yağmur, kar, dolu yağdırdığına inanılan kutsal taş (Ya da taşı)
E) Türklerin kutsal saydığı ata mesleği (demircilik)

9. "Tarih yapan hayvan" olarak da nitelenen Türklerin değerli ve mübarek (kutsal) kabul ettiği, bir medeniyet adı olarak da kullanılan hayvan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurt
B) Sığır
C) At
D) Canavar
E) Altın tavuk

10. Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının oluşumunda aşağıdaki tarihî olaylardan hangisinin etkisi olmuştur?

- A) İstanbul'un Fethi
B) Rönesans
C) Coğrafi Keşifler
D) Kavimler Göçü
E) Tanzimat Fermanı'nın ilanı

11. Kız emi başlatı kız yayruksuz bolug kozgetelim Soğuk yaş aksar ötin közge sürtser köz yaruk bolur (Göz ışığını kaybetse gözden soğuk ve yaşlar aksa Göze sığır ödü sürülürse göz tekrar ışığını kazanır.)

Bu parçadan Uygurlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Gündelik hayatlarını sürdürecektelere sahiptirler.
B) Metinler kısa, basit cümlelerle oluşturulmuştur.
C) Tıp eğitimi veren okullar açılmıştır.
D) Uygurlar tıp alanında da metinler oluşturmuştur.
E) Metinler sade bir Türkçeyle yazılmıştır.

12. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi sözlü edebiyat dönemini belirleyen fikir ve beğenin bir özelliği değildir?

- A) Dinî törenlerin ve din adamlarının bireyler üzerinde etkisi yoktur.
B) Dış etkilerden uzak, millî bir yaşam biçimi; ortak duyuş, düşünüş ve zevke sahip toplumsal bir yapı vardır.
C) Olağanüstü hâllerde açıklanması zor, korku veren olaylarda mitlere sığınma görülür.
D) Bu dönemde ırka ait kahramanlık, fedakârlık, cesaret vb. özellikler hayata hâkimdir.
E) Sözlü dönem, destanların ortaya çıktığı tarih öncesi bir dönemdir.

13. İslamiyet öncesi sözlü Türk edebiyatıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Diğer toplumların olduğu gibi Türklerin de tarih öncesi karanlık dönemidir. Günümüze yazılı metin ulaşmamıştır.
B) Tabiat olaylarının nedenleri bu dönemde anlaşılması için bu olaylar, metinlerde mitlerle açıklanma yoluna gidilmiştir.
C) Türkler kağan denilen hükümdarlar tarafından yönetilip göçebe bir hayat sürmekteydi. Bu yaşama biçimi metinlere yansımıştır.
D) Türklerin İslam inancını, Budizm ve Gök Tanrı inancıyla birleştirdiği metinlerden anlaşılmaktadır.
E) Türklerin yabancı hiçbir kültürün etkisinde kalmadan edebiyat ürünlerini oluşturdukları bir dönemdir.